

Котлова Л.О., Марчук К.А., Литвинчук А.І. Формування професійної готовності студентів-психологів до психологічної підтримки дитини в реаліях сьогодення // Психолого-педагогічний супровід розвитку особистості дитини в умовах закладу дошкільної освіти і сім'ї: збірник матеріалів всеукраїнської науково-практичної конференції для науковців, практичних працівників та студентів (18 жовтня 2018 р.) / [гол. ред. Л. В. Іщенко] – Умань: Візаві, 2018. – С.41-44.

Котлова Л.О., Марчук К.А., Литвинчук А.І.

Житомирський державний університет імені Івана Франка

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ГОТОВНОСТІ СТУДЕНТІВ-ПСИХОЛОГІВ ДО ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДТРИМКИ ДИТИНИ В РЕАЛІЯХ СЬОГОДЕННЯ

Глобальні інтеграційні процеси сучасного світу – об'єктивна тенденція розвитку всіх сфер суспільного життя і визначає реформування системи освіти, основною метою якого - є створення умов для розвитку, самореалізації особистості і забезпечення високої якості освіти на новій концептуальній основі в рамках компетентнісного підходу врегулювання та подолання будь - яких конфліктних ситуацій в освітньому середовищі ВНЗ.

Рівень розумового розвитку, засвоєні знання і вміння тривалий час вважалися основними критеріями готовності людини до професійної діяльності. Проте вимоги, які висувають реалії сучасності до фахівців багатьох професій, нині дуже високі, і це стосується й психологічного компонента (професійна мотивація, ставлення людини до професії та до себе як професіонала, особистісні та професійні якості тощо).

Особливостями цих вимог до особистості фахівців психологічних спеціальностей є те, що наявність розвитку певних якостей не зумовлена тільки зовнішніми умовами, а, насамперед, це найважливіший компонент і показник успішності реалізації їх у професії.

Процес формування професійної готовності до діяльності психолога, вважає Р.Д. Санжаєва [2], походить успішно за дотримання таких умов:

– діагностичних (вивчення й урахування стану компонентів готовності за допомогою начального, проміжного й підсумкового “зрізів”, вивчення індивідуально-типологічних особливостей суб’єктів діяльності);

– змістових (оволодіння суб’єктом уміннями організації діяльності відповідно до певного набору критеріїв: рівень і характер мотивації, адекватність змісту і структурі діяльності, орієнтаційна, операціональна повнота тощо);

– процесуальних (створення системи знань філософського, психологічного, культурологічного плану з урахуванням специфіки регіону та орієнтованої на загальнолюдські цінності).

Результати психологічного аналізу професійної діяльності психолога, проведеного Л.В. Лежніною [1], стали підґрунтям для опису автором моделі його діяльності й особистості.

Конкретними критеріями готовності, на думку науковця, є компетенції як сукупність знань, умінь і якостей, які забезпечують здатність вирішувати професійні завдання. Л.В. Лежніна виділяє десять видів ключових компетенцій психолога, диференційованих у три групи:

– компетенції психолога як особистості й суб’єкта життєдіяльності: компетенції здорового способу життя, ціннісно-сміслової орієнтації у світі, інтеграції, громадянської позиції, самовдосконалення, саморозвитку;

– компетенції, що стосуються соціальної взаємодії психолога в соціальній сфері: компетенції соціальної взаємодії, компетенції у спілкуванні;

– компетенції, які стосуються конкретної діяльності психолога: компетенції професійної діяльності (загальнопрофесійні та спеціальні, що відповідають психологічній структурі діяльності), інформаційних технологій та ін.

Саме на розвиток цих компетенцій, на думку вченої, треба звертати увагу в підготовці майбутніх психологів. Як і багато інших дослідників, Л.В. Лежніна говорить про необхідність не тільки давати майбутнім психологам знання з різних дисциплін, а й розвивати їх особисті якості, проводити діагностичні

схеми та виявляти ті проблеми, які потребують вирішення в період навчання [1].

Одночасно з наданням студентам необхідних знань та розвитком їх професійних навичок значну увагу треба приділяти розвитку особистісного компонента, який найчастіше є основною причиною багатьох труднощів у становленні майбутнього психолога-фахівця.

Список використаних джерел

1. Лежнина Л.В. Готовность психолога образования к профессиональной деятельности: этапы, механизмы, технологии формирования : автореф. дис. ... д-ра психол. наук / Л.В. Лежнина. –М., 2009. – 20 с.
2. Санжаева Р.Д. Психологические механизмы формирования готовности человека к деятельности : дис. ... д-ра психол. наук / Р.Д. Санжаева. – Новосибирск, 1997. – 347 с.